

02.04.2026			
Опш. Јед.	Број	Примлог	Брод

**Strukovni ekonomista
ALEKSA PAVLOVIĆ**

📍 Dragoslava Markovića 8. 31260 Kosjerić, ☎ 060 / 5782 743 ✉ aleksa.pavlovic@pftgroup.biz

OPŠTINSKA UPRAVA OPŠTINE KOSJERIĆ
Odeljenje za urbanizam, izgradnju, inspeksijske poslove,
komunalno-stambene i imovinsko-pravne poslove

PREDMET: Primedbe i sugestije na SEP dokument projekta razvoja lokalne infrastrukture i institucionalnog jačanja jedinica lokalnih samouprava (LIID)

Poštovani,

Postupajući po javnom pozivu za dostavljanje primedbi i sugestija na SEP dokument i dokument žalbenog mehanizma projekta razvoja lokalne infrastrukture i institucionalnog jačanja jedinica lokalnih samouprava (LIID), u nastavku Vam dostavljam primedbe i sugestije.

PRIMEDBE NA SADRŽINU DOKUMENTA

UVODNA KONSTATACIJA

I ako je, po prirodi, akt čija je analiza predmet ovog dokumenta, akt koji predstavlja polaznu osnovu za uključenje zainteresovane javnosti, ustanovljen je niz formalnih i kvalitativnih nedostataka u dokumentu od kojih je osnovni da dokument nije dovoljno obrazložen, jer ne sadrži sve neophodne informacije koje bi bile od značaja za sprovođenje svrhe ovog dokumenta.

U nastavku se nalaze primedbe koje se odnose na sadržinu dokumenta:

PREMEDBA 1:

Na strani 4 dokumenta se, u opisu opštine Kosjerić navodi da opština Kosjerić, prema popisu iz 2022 godine ima 3.723 stanovnika što nije tačno, budući da se ovaj podatak odnosi samo na gradsko naselje opštine Kosjerić (mesna zajednica Kosjerić Varoš), dok cela opština Kosjerić, sa seoskim područjem i gradskim ima 10.175 stanovnika.

Imajući u vidu da LID projekat ne obuhvata samo gradsko naselje opštine Kosjerić, potrebno je uzeti zvaničan statistički podatak za celu opštinu, a to je da opština Kosjerić, prema popisu iz 2022. godine ima 10.175¹ stanovnika od čega 3.723 stanovnika živi u gradskom, a 6.452 stanovnika u prigradskom i seoskom području opštine Kosjerić.

PRIMEDBA 2:

Na strani 5 dokumenta navodi se da je cilj projekta da se zameni postojeći sistem javne rasvete savremenim LED svetlima, čime će se ostvariti ušteda u potrošnji električne energije od čak 76,3% i da se očekuje da će se godišnje emisije CO2 smanjiti za 420.532,48 kilograma.

Za iznesene tvrdnje u dokumentu nisu data precizna obrazloženja na osnovu kojih parametara je utvrđeno da će se ostvariti uštede u potrošnji električne energije kao i smanjenje godišnjih emisija CO2, zbog čega je javnost uskraćena za bitne elemente realizacije projekta, budući da se paušalno navode benefiti projekta, bez konkretnih dokaza koji mogu

¹ Izvor: Republički zavod za statistiku

nastati kroz izradu studije opravdanosti projekta, za koju javnost nema informaciju da li je izrađena ili su podaci o efektima projekta proizvoljno stavljeni u dokument.

PRIMEDBA 3:

Takođe na strani 5 je navedeno da će se investicija isplatiti u roku od tri godine, bez navođenja osnova i proračuna koji su doveli do ovakvog zaključka koji se odnosi na ROI² investicije, što dovodi u pitanje opravdanost iznošenja ove tvrdnje, budući da za nju nisu dati relevantni dokazi u vidu pozivanja na informacije iz studije opravdanosti projekta, ukoliko je ista izrađena za potrebe realizacije projekta.

Smatram da je neophodno da se, ovaj deo, izmeni na način što bi se za tezu koja se odnosi na ROI dalo dodatno pojašnjenje na osnovu kojih parametara je proračunato da će se investicija isplatiti za tri godine, imajući u vidu da se ROI izračunava prema sledećoj formuli:

$$\text{ROI} = \frac{\text{Neto dobit}}{\text{Ukupni troškovi}} \times 100$$

Ovo je naročito bitno učiniti iz razloga kako bi se javnost, naročito stručna javnost, koja prati projekte javne prirode, među koju spada i podnosilac ovog akta, imala objektivne parametre na osnovu kojih može doneti zaključke o opravdanosti, kako pravnoj tako i finansijskoj, u ovom slučaju, realizacije predloženog projekta, čiju realizaciju finansiraju međunarodni finansijeri.

Takođe detaljnijom razradom dokumenta bi se podstaklo sprovođenje svrhe dokumenta a koja se odnosi na angažman zainteresovanih strana tokom životnog ciklusa projekta.

PRIMEDBA 4:

Kod tabele koja je korišćena za identifikaciju zainteresovane javnosti izostavljeno je da se kod grupe stanovništvo (svi segmenti stanovništva), identifikuje, kao potencijalna priroda očekivanja, očekivanje koje se odnosi na kvalitet ulične rasvete nakon realizacije projekta.

Ovo je naročito potrebno definisati i komunicirati sa javnošću, budući da primeri iz prakse (grad Užice) govore da je u mnogome, kvalitet ulične rasvete opao, nakon zamene klasičnih sijalica LED rasvetom, zbog čega je neophodno sprovesti značajne aktivnosti na komunikaciji ove teme sa zainteresovanom javnošću.

SUGESTIJE ZA UNAPREĐENJE UKLJUČENJA JAVNOSTI

SUGESTIJA 1:

Da se za potrebe realizacije projekta oformi posebna web prezentacija na kojoj će se, u cilju povećanja transparentnosti projekta objavljivati celokupna dokumentacija o projektu, uključujući ali se ne ograničavajući na:

1. Ugovornu dokumentaciju (međunarodni kreditori → republički organi);
2. Ugovorna dokumentacija (međunarodni kreditori → lokalna samouprava);
3. Ugovorna dokumentacija (izvođači radova);
4. Ugovorna dokumentacija (dobavljači opreme);
5. Ugovorna dokumentacija (nadzorni organi);
6. Javne nabavke;
7. Informacije o trošenju sredstava;

² ROI – Return on Investment (u prevodu na srpski jezik: Povratak investicije)

8. Informacije o realizaciji projekta;
9. Strategije i studije koje se odnose na projekat;
10. Primeri dobre prakse istih ili sličnih projekata;
11. Druga dokumentacija od značaja za realizaciju projekta.

Formiranjem ovakvog kanala komunikacije u značajnoj meri bi se doprinelo što većoj uključenosti zainteresovane javnosti u praćenje projekta i omogućila bi se transparentna realizacija projekta.

SUGESTIJA 2

U cilju povećanja transparentnosti projekta, formirati lokalnu kancelariju projekta i anagažovati određeni broj stručnih lica, koja su uključena u realizaciju projekta, kako bi zainteresovana javnost mogla da, u direktnom kontaktu sa licima koja su uključena u realizaciju projekta, dobiju adekvatne i potpune informacije o realizaciji projekta.

Realizacijom ove sugestije bi javnost imala mogućnost da na direktan način dobija adekvatne informacije o realizaciji projekta.

ZAKLJUČAK

Iako je dokument namenjen za potrebe procesa aktivnijeg uključenja javnosti u realizaciju projekta, zbog čega je moguće da su izostale detaljnije informacije čiji je nedostatak predmet primedbi, nedostatak istih se ne može pripisati nameri da se podaci prikriju, ali na žalost se može konstatovati nedovoljno poznavanje potreba zainteresovane javnosti za informacijama koje se odnose na ovakve projekte.

Zbog toga, a kako smatram da su primedbe i sugestije osnovane, predlažem da se iste usvoje i da se izvrši izmena dokumenta, kako bi se zainteresovana javnost, kojoj je namenjen ovaj dokument, na adekvatan način informisala o projektu.

U Kosjeriću, 2.4.2026. godine

S poštovanjem

A. Павловић

Aleksa Pavlović

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

КОСЈЕРИЋ

ОПШТИНСКА УПРАВА КОСЈЕРИЋ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ, ИЗГРАДЊУ, ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ,
КОМУНАЛНО – СТАМБЕНЕ И ИМОВИНСКО – ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Број: 352-19/2026
Датум: 16.04.2026. год.
КОСЈЕРИЋ

Пројекат: „Локална инфраструктура и институционални развој“ (ЛИД)
Подпројекат: „Имплементација система паметне ЛЕД расвете на територији општине
Косјерић“

Одговори на примедбе
поднете у току јавног увида у СЕП документ
од стране Алексе Павловић из Косјерића

Примедба 1: Примедба се односи на погрешно унет податак у СЕП документ, који се односи на број становника у општини Косјерић.

У СЕП документ биће унет тачан податак и то, да општина Косјерић, према попису из 2022. године има 10175 становника, од чега 3723 становника живи у градском подручју, а 6452 становника у приградском и сеоском подручју.

Примедба 2: Наводи на 5. страни СЕП документа који се односе на податке о уштеди електричне енергије и смањењу емисије CO₂ не представљају податке из релевантног ИДП пројекта. Тачни подаци садржани су у предметном Пројекту електроенергетских инсталација, који је објављен на сајту општине Косјерић (www.kosjeric.rs) и односе се на пројектоване вредности уштеде ел.енергије од 88% и смањења емисије CO₂. Ове вредности засноване су на прорачуну који узима у обзир постојећу потрошњу електричне енергије и пројектовану потрошњу након имплементације нове ЛЕД расвете у систему јавног осветљења. За прорачун смањења емисије CO₂ примењује се ЕПА индекс. Сви релевантни подаци доступни су у оквиру пројекта и могу се једноставно проверити. ЕПА индекс (у контексту енергетске ефикасности и емисије CO₂) обично се рачуна као однос емисије CO₂ и потрошње електричне енергије, односно: $EPA = E_{CO_2} / E_{el}$ где је E_{CO_2} – емисија CO₂ (у кг или т), E_{el} – потрошња електричне енергије (нпр. у kWh)

Примедба 3: Примедба се односи на изнете податке о исплативости инвестиције, а без навођења основа и прорачуна који су довели до закључка да ће се инвестиција исплатити у року од три године.

Подаци на које се примедба односи наведени су у Идејном пројекту за имплементацију паметног система јавне расвете у општини Косјерић – Пројекат електроенергетских инсталација, који је објављен на сајту општине Косјерић (www.kosjeric.rs).

Примедба 4: Примедба се односи на очекивања у погледу квалитета уличне расвете након реализације пројекта.

У току реализације пројекта предвиђена је израда прорачуна за карактеристичне саобраћајнице са имплементираним типовима светиљки и мерење добијених нивоа осветљаја

Сугестије, које су дате уз примедбе, од стране подносиоца, су, у свему, у складу са намерама да се у току реализације озбиљно посвети пажња транспарентности пројекта у свим његовим фазама. У том циљу ће се, на сајту општине Косјерић, благовремено објављивати документација која ће пратити реализацију сваке фазе пројекта.